

Hà Thủy Nguyên : 'Tôi vẫn là một đứa trẻ'

Hà Thủy Nguyên sinh năm 1986 tại Hà Nội. Bố mẹ cô hoạt động trong lĩnh vực thương mại. Khi viết “Điều nhạc trần gian”, Nguyên mới 14 tuổi và đang học tại trường Marie Curie. Hiện nay cô là sinh viên năm thứ nhất khoa Văn ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn.

Dưới đây, eVân có cuộc trò chuyện với Hà Thủy Nguyên xoay quanh cuốn tiểu thuyết dài nghìn trang gây nhiều dư luận trong giới viết văn trẻ trong nước.

- *Chị có thể kể về quá trình viết cuốn tiểu thuyết “Điều nhạc trần gian”?*

- Tôi viết cuốn tiểu thuyết này trong thời gian 2 năm, từ năm còn đang học lớp 8 đến năm học lớp 10. Trong suốt 2 năm ấy, vừa học, vừa hoạt động Đoàn, vừa viết truyện cũng khá vất vả nhưng vui vì cảm thấy mình đang sống thật sự. Dựa một ít vào giấc mơ của mình, một ít ở những câu chuyện “mất thấy tai nghe”, một ít vào trí tưởng tượng... tôi đã góp nhặt thành câu chuyện này. Lúc ấy, tôi không ý thức được nhiều vấn đề của sáng tác mà chỉ viết theo cảm hứng, nên giờ đọc lại thấy có nhiều điều còn thiếu sót lắm.

- *Thế tiểu thuyết chương hồi xuất hiện từ lâu, nhưng chị vẫn chọn lối viết ấy ở thế kỷ 21. Khó khăn chị gặp phải khi dùng lối viết này là gì?*

- Có lẽ tôi không chọn lối viết này mà hình như chính nó chọn tôi. Vì đối mặt với ý tưởng của câu chuyện, một cách vô thức, tôi viết nó theo tiểu thuyết chương hồi. Khó khăn lớn nhất với tôi là có rất nhiều điều tôi muốn nói, muốn lên tiếng nhưng những câu chữ không thể giúp tôi làm điều ấy một cách trọn vẹn được. Ở cái tuổi 14 ấy, tôi chưa phải một vị tướng dày dạn kinh nghiệm trên trận chiến chữ nghĩa.

Tuy nhiên, tôi chỉ học theo lối chương hồi. Tôi là một người Việt Nam, tôi thích thể thơ lục bát và chỉ muốn viết những điều gần gũi với tâm hồn mình. Do vậy, tôi đưa những vần thơ lục bát, mang đậm chất ca dao tục ngữ Việt Nam để dẫn từng chương hồi. Tôi mong độc giả hãy cứ coi rằng tôi thử làm một thí nghiệm về “sự khúc xạ” của tiểu thuyết chương hồi ở đất nước Việt Nam hiện đại.

- *“Điều nhạc trần gian” chính là điệu nhạc tình yêu, tình yêu của Bát Long, tình yêu của nhóm đồ đệ Tứ Bất Tử, tình yêu của con người, tình yêu của giới yêu ma. Trong suy nghĩ của chị lúc bấy giờ, tình yêu có ý nghĩa như thế nào?*

- Nếu bàn về sức mạnh tình yêu thì chẳng có giấy mực nào nói hết được. Theo tôi, tình yêu chính là tượng trưng của cuộc sống trần gian. Đương nhiên, chữ “tình yêu” ở đây không thể đơn thuần chỉ hiểu theo nghĩa hẹp là tình yêu nam nữ. Dù gì đi nữa, tình yêu nam nữ không phải thứ tình yêu lớn lao nhất nhưng lại là thứ tình yêu đẹp nhất. Trong cuốn sách của mình, tôi đã viết rằng: “Làm người là khó nhất. Chẳng thế mà người nào cũng muốn thành tiên... Rốt cục thì làm tiên cũng dễ thôi, được sống như mình mong muốn, không phải đứng giữa biên giới của thị và phi(...) nhân gian còn có một vẻ đẹp mà không một tiên cảnh nào sánh nổi. Lầu vàng điện ngọc của chốn thiên đình làm sao bằng được một gian nhà tranh bên thửa ruộng con con; một nàng tiên cũng không sánh được với một cô thôn nữ, điệu nhạc của thiên cung cũng không thể bằng được một điệu nhạc trần gian. Con người mới là sinh linh đẹp nhất của tạo hoá...”

- *Lối viết của chị mang dáng dấp cổ tích, các tình tiết xếp hàng, nhân vật ham triết lý. Chị có đọc sách “Đạo Đức Kinh” hay “Nam Hoa Kinh” không, vì tôi thấy nhân vật của chị hay “ăn theo nói leo” các vị tiên bối như câu thơ: “Nghìn năm mới gặp tri giao/ Ngỡ là cá nước, chim trời bao la/ Tìm vui trong thú sơn hà/ Tiểu điều du ngoạn ấy là thần tiên” là vay mượn tư tưởng của Đạo Lão?*

- Quả đúng là tôi rất thích tư tưởng của Lão - Trang. Trong cuộc sống con người quá mệt mỏi với những phận vị xã hội, đôi khi muốn tìm tới thú tiêu dao để giải toả những sự kìm hãm, sự tù túng, và con người tìm được tư tưởng “tự nhiên nhi nhiên” của Lão - Trang. Tôi để nhân vật của mình “ăn theo nói leo” các vị tiên bối như một sự tự tiêu dao, tự vui thú để lấy lại sự cân bằng và phản bác lại con

người phận vạ ở một số thời điểm nào đó. Nhưng những nhân vật của tôi, sau khi “tiêu điều du ngoạn”, họ lại trở về với trách nhiệm và lý tưởng của mình, lại tiếp tục chiến đấu chống những thế lực đen tối. Khi hoàn thành xong sự nghiệp, họ lại trở về với lối sống tiêu dao giống hai câu trong “Hiệp khách hành” của Lý Bạch:

*“Việc xong rũ áo ra đi
Xoá nhòa thân thể, kể gì tiếng tăm”*

- Nhiều người đánh giá cuốn tiểu thuyết của chị là dã sử, nhưng tôi chỉ tìm thấy hai điểm trong truyện của chị có nhắc đến lịch sử, đó là cuộc chiến Lý Thường Kiệt đánh giặc trên đất giặc và cuộc chiến trên sông Như Nguyệt. Theo tôi, những dữ kiện ấy không đủ để thuyết phục người đọc cuốn tiểu thuyết ấy là dã sử. Chị nghĩ sao?

- Ở cuối sách, tôi đã nói rằng tôi không biết gọi tên cuốn sách của mình là gì, nhưng có lẽ nó gần dã sử nhất, vì tôi có đề cập tới một số sự kiện lịch sử thời nhà Lý và kể một số câu chuyện tưởng tượng của mình về vị vua Lý Nhân Tông ở gần cuối cuốn tiểu thuyết. Tôi nghĩ rằng, tốt nhất hãy gọi nó với đúng tên của nó là “tiểu thuyết”, không nên cố “gắn đuôi” vào cho nó để nó trở thành tiểu thuyết lịch sử, tiểu thuyết dã sử, tiểu thuyết võ hiệp hay bất cứ cái gì khác.

- Chị nghĩ sao khi có nhiều độc giả nhận xét tiểu thuyết của chị “ăn theo” một Kim Dung, và nói rằng chị muốn trở thành một “Kim Dung Việt Nam”?

- Tôi thích đọc Kim Dung và rất ngưỡng mộ ông. Tôi đọc gần hết các tiểu thuyết của ông cùng thời điểm tôi viết “Điệu nhạc trần gian”. Đương nhiên, tôi cũng có học tập ít nhiều. Tôi cho rằng học tập một nhà văn lớn là điều nên làm với người mới bước vào làng văn như tôi. Tuy nhiên, tôi không thích người ta gọi tôi bằng bốn chữ “Kim Dung Việt Nam”, tôi thích bạn đọc gọi tôi bằng cái tên Hà Thuỷ Nguyên, một người viết độc lập ở Việt Nam chứ không ăn theo một của ai cả.

- Vậy điều chị muốn gửi gắm qua cuốn tiểu thuyết “Điệu nhạc trần gian” là gì?

- Tôi chỉ thử đi giải nghĩa hạnh phúc, đi tìm ý nghĩa chân thực của hạnh phúc. Hay nói rộng hơn, tôi muốn tự hỏi mình và hỏi nhiều người “Sống để làm gì?”. Làm tất cả công việc ấy trong khi tôi còn quá trẻ, cho nên tôi vẫn là một đứa trẻ con đang mò mẫm khám phá cuộc đời và chính bản thân mình. Và đến bây giờ, tôi vẫn là một đứa trẻ đang tìm hiểu và khám phá.

- Những dự định của chị trong năm nay?

- Dự định trong năm nay của tôi thì rất nhiều, nhưng có lẽ trước mắt là hoàn thành cuốn tiểu thuyết đang dang dở suốt 6 năm ròng vì chưa bắt được nhịp, bên cạnh đó sẽ hoàn thành nốt tập tiểu ký mang tên “Khám phá”. Nhưng “nói trước bước không qua”, tôi không chắc là trong năm nay, tôi có thể thực hiện được hết dự định được vạch ra từ đầu năm. Tuy nhiên, tôi rất mong được các nhà phê bình các bạn đọc có ý kiến, vì từ lúc cuốn tiểu thuyết của tôi xuất bản, tôi mong lắm một lời khen chê mà không có, chỉ thấy báo chí hỏi thăm. Theo tôi, đó là hiện trạng đáng buồn của văn học nước nhà.